

**PAWILON
POLSKI
W WENECJI**

Out of This World

Paweł Brylski, Olek Ryszka

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

KONCEPCJA WYSTAWY *OUT OF THIS WORLD*

Olek Ryszka fedruje w złożach czasu, przekopuje się przez warstwy pamięci, a także przez pokłady amnezji, zaprzeczenia i wyparcia. Cykl, który maluje od zeszłego roku, wyrósł z uwarunkowań przestrzennych, wynika z identyfikacji z konkretnym miejscem położonym niedaleko od domu i pracowni artysty, zrodził się ze zdziwienia, jak bardzo kawałek ziemi może być nie z tej ziemi.

Zarośnięta działka w podwarszawskiej miejscowości uzdrowskiej okazała się skrywać opowieść o przedwojennym modernistycznym domu zbudowanym na zamówienie dyrektora tramwajów warszawskich, który był przy tym kolekcjonerem sztuki, asymilującym się jako Żyd do większości narodowej poprzez przejawy kultury artystycznej. Po samobójczej śmierci właściciela w 1939 roku, dom zasiedlił nazistowski gubernator Warszawy, odpowiedzialny za utworzenie a następnie likwidację getta. Po wojnie zamieszkał tu przywódca kraju sprawujący władzę w czasie epoki stalinowskiej, kojarzony z odbudową zniszczonego miasta według wytycznych realizmu socjalistycznego. W ostatnich latach dom został bezprawnie rozebrany przez inwestora budowlanego, a ruiny zajęły rośliny ruderalne, które przejęły kontrolę nad nieużytkiem.

Ryszka zaczął ekspresyjnie odreagowywać brak i przerwana historię. Jego wielkoformatowe obrazy były od początku nasycone, żywiołowe, pełne życiowego entuzjazmu. O ile Tadeusz Kantor w Teatrze Śmierci pokazywał życie przez jego brak, tak Ryszka opowiada o śmierci przez życie. Ekstatyczna żywiołowość jest innym konstruktem od baśni takich jak film "Życie jest piękne", choć tak jak baśnie, pozwala na jednoczesny kontakt zarówno z mrocznymi siłami jak i z uczuciem miłości. Oddanie głosu triumfującemu życiu może przypominać koncepcję upamiętniania historii przez Muzeum Polin, które zostało zaplanowane jako muzeum życia, chociaż przecież realizowane było na miejscu po warszawskim getcie, w szeroko rozpoznawalnym kontekście obozów i zagłady.

Cykl malarski Ryszki może kojarzyć się z 'action painting', przywoływanym tu jako zimnowojenna odpowiedź amerykańskiej propagandy na estetykę nazizmu i stalinizmu. Malarstwo gestu miało być odpowiednikiem free jazzu i manifestowanej przez globalny zachód wolności politycznej. W tym przypadku przede wszystkim jednak malarstwo akcji to czas, tak jak muzyka i performance rozwija się w czasie. Muzycznym tłem i inspiracją dla cyklu obrazów Aleksandra Ryszki jest utwór Johna Coltrane'a "Out of this world", freejazzowa aranżacja piosenki do tekstu: "You're clear out of this world/ When I'm looking at you/ I hear out of this world/ The music that no mortal ever knew".

Wystawa jest prezentacją obiektów zbudowanych z dwustronnie zamocowanych na niewielkich, ale stabilnych dystansach obrazów. Płótna o formacie 200/170 cm stoją bezpośrednio na podłodze. Wszystkie prace są zorientowane w jednym kierunku, są jednak ustawione w sposób nieznacznie rozchylony, ustawienie względem osi jest wychylone o 10 stopni w obie strony. Osoby zwiedzające wchodzi w environment stworzony przez obrazy i tło muzyczne, zanurzając się we wnętrzu dzieła, zakotwiczonego we wciąż rezonującej historii politycznej, ale jednak odwołującego się do zadziwienia.

Wystawa "Out of this world" to wyznanie bezwarunkowej miłości do życia, jest to też gest pamięci o przerwanych życiorysach, urwanych historiach i ukłon w stronę pamięci Koyo Kouoh. "So let me fly out of this world/ And spend the next eternity or two with you".

Olek Ryszka delves into the depths of time, sifting through stratas of memory, as well as layers of amnesia, denial, and repression. The series he's been painting since last year grew out of spatial conditions, stemming from an identification with a specific location not far from the artist's home and studio, and born from a sense of wonder at how truly otherworldly a piece of world can be.

An overgrown plot in a spa town near Warsaw turned out to hold the story of a prewar modernist house commissioned by a Warsaw tram director, who was also an art collector and assimilated into the majority population through artistic expressions. After the owner's suicide in 1939, the house was occupied by the Nazi governor of Warsaw, responsible for the establishment and subsequent liquidation of the ghetto. After the war, the country's leader, who ruled during the Stalinist era and was associated with rebuilding the devastated city according to the principles of socialist realism, moved in. In recent years, the house was illegally demolished by a construction investor, and the ruins were overrun by ruderal plants that took over the wasteland.

Ryszka began to expressively respond to lack and interrupted history. His large-scale paintings were from the outset saturated, exuberant, and full of life's enthusiasm. While Tadeusz Kantor, in his Theatre of Death, depicted life through its absence, Ryszka tells of death through life. This ecstatic exuberance is a different construct from fairy tales like the film "Life Is Beautiful," though, like fairy tales, it allows for simultaneous contact with both dark forces and the feeling of love. Giving voice to triumphant life may recall the Polin Museum's concept of commemorating history, which was planned as a museum of life, even though it was built on the site of the Warsaw Ghetto, within the widely recognized context of camps and extermination.

Ryszka's painting series may evoke associations with 'action painting,' invoked here as American propaganda's Cold War response to the aesthetics of Nazism and Stalinism. Gesture painting was intended as a counterpart to free jazz and the political freedom manifested by the global West. In this case, however, action painting is primarily about time, just as music and performance unfold over time. The musical backdrop and inspiration for Aleksander Ryszka's painting series is John Coltrane's "Out of This World", a free jazz arrangement of the song with the lyrics: "You're clear out of this world/ When I'm looking at you/ I hear out of this world/ The music that no mortal ever knew."

The exhibition presents objects composed of paintings mounted on both sides at small but stable distances. The 200x170 cm canvases stand directly on the floor. All works are oriented in one direction, but are slightly off-balance, with their positioning tilted 10 degrees to either side. Visitors enter an environment created by the images and the musical backdrop, immersing themselves in a work anchored in a still-resonant political history, yet also invoking wonder. The exhibition "Out of This World" is a declaration of unconditional love for life, a gesture of remembrance of interrupted lives, broken histories, and a nod to the memory of Koyo Kouoh. "So let me fly out of this world/ And spend the next eternity or two with you."

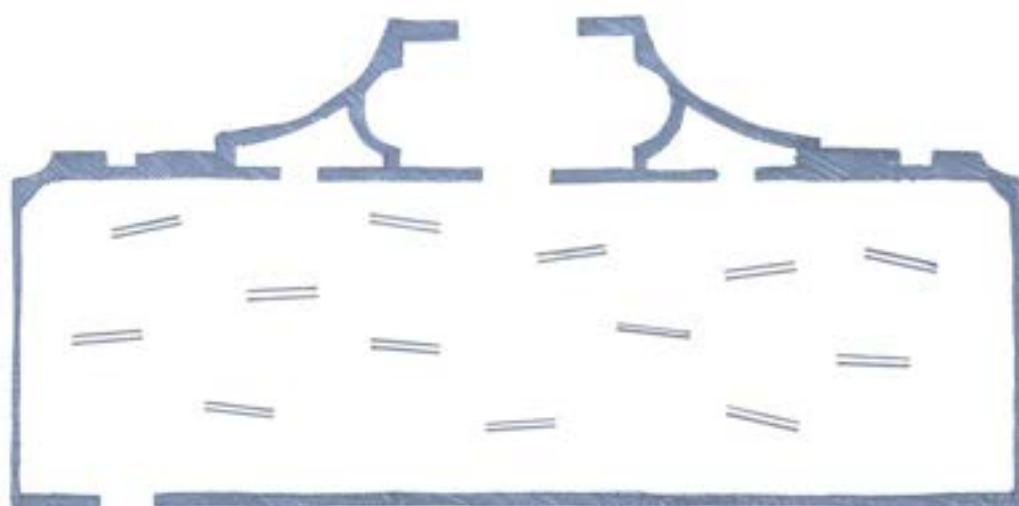
OUT OF THIS WORLD
REPRODUKCJE I WIZUALIZACJA

REPRODUKCJE PRAC Z CYKLU *OUT OF THIS WORLD*
200 / 170 CM KAŻDA

WIZUALIZACJA WYSTAWY OUT OF THIS WORLD

RZUT OD GÓRY WYSTAWY OUT OF THIS WORLD

DOKUMENTACJA W LESIE PRZY WILLI JULISIN